

❑ **Yer üzünə yeni – 2017-ci il gəlib. Dünyanın bir çox yerində insanlar dekabrın 31-dən yanvarın 1-nə keçən gecəni böyük sevinc və ümidlərlə qarşılayırlar. Onlar bu əziz gündə deyib-gülür, şənlenir, qonaq gedir, hədiyyələr verirlər. Küçələrdə, manzillarda yolkalar bəzədilir, uşaqların səbirsizliklə gözlədikləri Şaxta baba və Qar qız evlərin əziz qonaqlarına çevrilirlər.**

Yeni il əsrlərdən bəri Azərbaycan xalqının da əziz bayramlarından biridir. Soydaşlarımız bu bayrama hər dəfə böyük şövlə hazırlayıb, həvəslə bayram süfrələri açırırlar. Açıq desək, artıq insanlarımızın əsl bayram əhval-ruhiyyəsinə yaşamaqları üçün ölkədə lazımı şərait yaradılıb. 2016-cı ildə Azərbaycanın müstəqillik qazanmasının 25-ci ili tamam olub. Yola saldıığımız son illər ölkəmizin tarixində ciddi sosial-iqtisadi və mədəni uğurlara yadda qalıb.

Yeni il bayramı ərəfasında xalqımız başqa bir əziz bayramı 31 Dekabr – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günündə böyük coşuq ilə qeyd edib. Belə günlərdə milli duyğu və düşüncələrimiz aşıb-daşır, arzu-diləklərimiz sabaha qanad açıb. Şübhəsiz ki, həmrəylik duyğusu bizi güclü edir, öyünə və sevincimiz həyat eşqimizi yüksəldir. Dünyanın müxtəlif guşələrinə səpələnmiş soydaşlarımız yenidən bir araya gələrək görülmüş işləri saf-çürük edir, gələcək üçün yeni planlar qururlar. Son illər Azərbaycan diasporu təşkilatları öz güclərini dünya türk təşkilatlarının gücünə qatararaq daha da qüvvətləndirib və öz sözlərini daha cəsarətlə deyir, haqq səsimizin dünyada daha yüksəkdən səslənməsini təmin edirlər.

Bəli, bu gün əldə, obada, bütün Azərbaycanda bayram-bayrama qarşıb. Bayramınız mübarək, əziz dostlar, əziz həmvətənlər! İlləriniz bir-birindən uğurlu gəlsin!

2017-ci il Xoruz ilidir

Astrologiya ilə maraqlanan çoxsaylı insanları Yeni il ərəfasında təzə ilin hansı heyvan üstə təhvil olacağı maraqlandırır. Bəri başdan qeyd edək ki, 2017-ci il Xoruz ilidir. Bəs bu il bizə nələri vəd edir?

Qədim Çin təqviminə görə, Xoruz ili 2017-ci ilin 28 yanvar tarixində Meymun ilini əvəz edəcək. 2017-ci il orijinal və enerji dolu il olacaq. Belə ki, Xoruz ev heyvanlarının lideri olduğu üçün bu ildə doğulan insanların çox qürurlu, özünə arxayın və təkbəbbürlüdür. Şüarları sadəqət, səmimiyyətdir. Hər zaman haqiqəti deyər və verdikləri sözləri tuturlar. Daim qarşılıqlı hörmət gözləyən bu ilin sahibləri mənfəətçilikdən ortaq çıxmasından çəkinirlər.

Xoruz ilində doğulan insanların ən güclü xüsusiyyətləri müşahidə qabiliyyətdir. Görəcəkləri işin hər detalını incələyirlər. Hətta onlar haqqında “çiyində də gözləri var” - deyilir. Heç bir şey onların diqqətindən qaçmaz. Sosialdırlar və iddialı işləri bacarmaq qabiliyyətinə malikdirlər.

xilas olmaq üçün çoxlu şansımız var.

Bu il bizə nə vəd edir?

Rusiyalı astroloqlar 2017-ci ilin müxtəlif illərdə doğulanlarla bağlı proqnozunu hazırlayıblar. Həmin proqnozu təqdim edirik:

Şiçan

Bu ildə doğulanları bir çox əlverişli hadisə gözləyir və onlardan mütləq istifadə etmək lazımdır. O cümlədən, ümid etmək olar ki, onlar nəzərəcarpacaq maliyyə uğurları ilə qarşılaşacaqlar.

Öküz

Öküz ilindən olanları çoxlu sürpriz gözləyir. Baş verənlərin çoxu sizin üçün gözlənilməz ola bilər, lakin qətiyyətlə qorxmaq lazım deyil. Belə halların hər birində sehrli açar sizin üçün uğura yol açacaq.

Pələng

Pələng ilində doğulanları həmişə dostlarının yardımına güvənə bilər. Problemlərdən çıxış yolu tapanmaq və yaxşı dəstək almaq istəyirsinizsə, dardlarınızı ilk növbədə sizə qarşı əsl sədəqət nümayiş etdirən şəxslərlə bölüşün.

Əjdaha

Əjdahalar Xoruz ilində özlərini yüksəkdə hiss edə biləcəklər. Sizi ən müxtəlif sahələrdə çox güclü irəliləyəcək, uğur vəd edən layihələr, eləcə də uzun illər inkişaf və rifahınızın yaxşılaşdırılmasına bilən işlər, xoş xəbərlər, nəhayət, firavanlıq gözləyir.

İlan

İlan ilində doğulanların qarşılıqda bu il maraqlı karyera imkanları

İt

İt ilindən olanlara şəxsi məsələlərə xüsusi diqqət yetirmək lazım olacaq. Söhbət həm sağlamlıq, həm də sevgi münasibətlərindən gedə bilər. Qırmızı Xoruz ilinin xoşagəlməz sürprizlər gətirməsini istəmirsinizsə, özünüza, öz maraqlarınıza və ehtiyaclarınıza daha çox vaxt sərf etməyə çalışın.

Yeni ilin qədim tarixi var

Belə fərziyyələr var ki, Yeni il bayramı ilk dəfə 5 min il bundan əvvəl Mesopotamiyada qeyd edilib. Bu qədim ölkə şumer, babil, assur kimi mədəniyyətlərin mərkəzi kimi məşhurdur. Mesopotamiyada akin işləri martın sonunda, Dəclə və Fərat çaylarında su artandan sonra başlanırdı. Bu hadisə 12 gün ərzində təntənəli yürüşlərlə, şənliklərlə qeyd edilirdi. Qədim yəhudilər Yeni ilin bayram edilmasını babililərdən, yunanlar isə yəhudilərdən öyrənmiş, Qərbi Avropaya da bu ənənə yunanlardan keçmişdir. Qədim romalılar hələ bizim eradan əvvəl Yeni il gecələrində səhərə qədər şənlik edir, tanış və dostlarına xoşbəxtlik diləyirdilər. Arxeoloqlar qədim Misir piramidalarında qazıntı işləri zamanı üzərində “Yeni ilin başlanğıcı” sözü yazılmış qab tapmışdılar. Qədim Misirdə Yeni il Nil çayı daşan zaman (təqribən sentyabrın axırında) bayram edilirdi. Nilin daşması çox mühüm hadisə hesab olunurdu. Çayın daşması sayəsində susuz səhraların cana gəlməsi bol taxıl məhsulu əldə olunacağından xəbər

Yaponlar hesab edirlər ki, Yeni ilin ilk saniyələrindən başlayaraq gülmək adama uğur gətirir. Yaponiyada Yeni il gecəsi 108 dəfə zəng çalmaq adətində mövcuddur. Qədim inanclara görə, vurulan hər bir zəng insan qüsurlarından birini “öldürür”. Yaponlar hesab edirlər ki, insanın altı qüsuru olur: simiclik, axmaqlıq, qərəz, yelbeynlik, qətiyyətsizlik, paxıllıq. Və bu qüsurların hər birinin 18 müxtəlif çalması mövcuddur. Yaponlar Yeni ildə öz yaxınlarına məhz bu qüsurlardan azad olmalarını arzulayırlar. 6-nı 18-ə vuranda 108 alınır. 108 rəqəmi və bu qədər zəng çalmaq ənənəsi də məhz buradan yaranıb.

Çində də Yeni il bayramı qədimlərdən bəri böyük təntənə ilə, atəşfəşanlıqla qeyd edilir. Çinlilər bununla ümid edirlər ki, Yeni ilin gəlişinə mane olmağa cəhd edən şəxsləri qovurlar. Avropalılardan fərqli olaraq çinlilər yolka bəzəmərlər, əvəzində bayram süfrələrinə narıngi və portağalla dolu məcməyilər düzürdülər.

Yeni il bayramı polyak xalqının da sevimli bayramıdır. Polyaklar Şaxta babanı Silvestr Klaus adlandırırlar. Onların inancına görə, bu, həmin Silvestr adlı məşhur nağıl qəhrəmanıdır ki, Levifian adlı vəhşi qələbə çalaraq həmvətənlərini dənizə atırdırlar.

Avstraliyada da Yeni il şənlikləri kifayət qədər ekzotik keçirilir. Qar, şam ağacı, maral və bayramın digər ənənəvi atributlarının olmamağı səbəbindən Şaxta baba Sidney

Ən arzuolunan qonaq – Şaxta baba!

rını bəzəyirdilər. Bizim eramızda Avropa ölkələrində Milad bayramı münasibətilə küknar ağaclarını alma, qoğal və şamlarla bəzəməyə başlanmışdır. Adamin heç inancağı gəlmir ki, nə vaxtsa yolkanı başı üstə qururdular. Bayram qurtarandan sonra uşaqlara ağacdakı meyvələri və sirniyyəti yığmağa icazə verirdilər.

Yolka qurmaq ənənəsi Almaniya adətli Reyn çayının sahillərindəki Elzas əyalətində qoyulub. XVI əsrdə burada Milad yolka qurmağa başlanmışdır. Bəzən də Milad ağacını tavandan başı aşağı asırdılar. Almaniya Milad bayramında uşaqlar üçün mizlərin üstünə hədiyyələr düzürdülər. Bu ölkədə ilk əvvəllər yolkanı yalnız şəhərlərdə qururdular, sonralar əyalətlərdə belə ənənə formalaşmışdı. 1820-ci ildə Praqada, XIX əsrin başlanğıcında isə Skandinaviya ölkələrində şəhər meydanlarında yolka qurulmuşdu. Yolka qurmaq adətini cəmiyyətin yüksək təbəqələrindən

2017 – yeni ümidlər ili

açılacaq. Qısa, Qırmızı Xoruz ili sizə yeni, daha nüfuzlu iş və ya daha yüksək vəzifə vəd edir.

At

At ilindən olanları bir neçə parlaq şəxsi nailiyyət gözləyir, maliyyə vəziyyətləri də yaxşılaşacaq. Amma yeniliklərlə (xüsusilə karyerada) rastlaşdıqda soyuq başla hərəkət etməyə hazırlaşın. Qələbənin sirlərini belə ifadə etmək olar: incikliklə uymamaq, əsəbiliyin öhdəsindən gəlmək və belə vəziyyətdə insanlara şər və böhtan atmamaq.

Keçi (Qoyun)

Keçi ilində doğulan insanlar bütövlükdə xüsusi diqqət yetirməlidir. Qırmızı Xoruz ili sizin üçün əhəmiyyətli xərclər planlaşdırıb, onlarla yaxınlarınız və dostlarınız razılaşmaya bilər. Dostların məsləhətindən istifadə etməməyiniz öz qərarınızdır, lakin bu məsələni böyütdü mübahisəyə çevirməməyə çalışın və unutmayın ki, son qərarlarınıza görə məsuliyyət noticədə bütünlüklə öz üzərinizə düşür.

Meymun

Bu il Meymun ilindən olanlar üçün bir çox sahələrdə müsbət gözləntilər olacağını vəd edir. Lakin hər şeydən çox onları şəxsi həyatda baş verən dəyişikliklər sevincdirəcək. Odur ki, sevməyə hazırlaşın, ancaq ağılınızı itirməyin!

Xoruz

Xoruz ilində doğulanlar sözün əsl mənasında özünü ev sahibi kimi hiss edə biləcəklər. İstəsəniz, istənilən məsələni öz xeyrinizə yönəltmək və həll etmək mümkün olacaq. Üstəlik, gücünüz artacaq və gözlənilməz anda nüfuzlu şəxslərin himayəsinə etibar edə biləcəksiniz.

Pişik (Dovşan)

Bu heyvanlardan hansına daha çox daxili yaxınlıq hiss etməniyə baxmayaraq, bu il sizə həssas olmaq, zərurət olduqda isə cəld qərar qəbul etməyə hazır olmaq lazımdır. Bəzən Qırmızı Xoruz ili öz davakar xarakterini göstərir. Çətinliklərə hazır ol, xüsusilə əsl maddi baxımdan.

Donuz (Qaban)

Donuz ilində doğulanların səbir və inadkarlıq kimi məziyyətləri var. Bu keyfiyyətlər Xoruz ilində xüsusilə iş və maliyyə sahəsində risk edənlərə çox lazım olacaq.

verirdi. İnsanlar Yeni ildə Tanrı Amoun, onun arvadının və oğlunun kiçik heykəllərini minnətdarlıq əlaməti olaraq qayağa qoyurdular. Qayıq Nil çayı boyu çal-çağırın müşayiəti ilə bir ay üzəndən sonra heykəlcikləri yenidən məbədə qoyurdular.

Romalılar imperator Yuli Sezarın yeni təqvimini tətbiq etməsinə Yeni ilin martın əvvəlində bayram edilirdi. Sezar eramızdan əvvəl 45-ci ildə Misirdə olarkən bu ölkə sakinlərinin təqvimini ilə tanış olmuşdu. Bu təqvim 365 gündən və 12 aydan ibarət idi. Salməçilər yazırlar ki, Sezar bu tanışlıqdan sonra dərhal yeni təqvimin hazırlanması barədə əmr vermişdi.

O da bəllidir ki, bəzi xalqlar Yeni il bayramını müxtəlif vaxtlarda qeyd edirdilər. Məsələn, qədim Yunanıstanda bayram ilin ən uzun gününə - 22 iyuna düşürdü. İngiltərədə isə bayram şənliklərinə baharın ilk günündə - martın 1-də başlayırdılar. Fransada Yeni ilin gəlişini Böyük İnqilab Günü, yəni Respublikanın yarandığı 22 sentyabrda bayram edirdilər.

I Pyotr 1699-cu ildə Avropa səyahətindən qayıdandan sonra Yeni ilin yanvarın 1-dən hesablanması barədə fərman imzaladı. İmperator Yeni ilin şərəfinə yolkalar bəzədilməsi üçün göstəriş vermişdi. Yeni il axşamı evlərdə yır-yığış edən rus qızları mizin altını çox sayla ələk-vələk edir, buğda dənə axtarırdılar. Buğda dənə tapan qızlar sevincələrindən qışırırdılar. Onlara ələ gəlirdi ki, buğda dənə tapan qız tezliklə ərə gedəcək.

Köhnə və yeni ənənələr

Dünyanın əksər xalqlarının maraqlı, bir-birindən fərqli Yeni il qarşılıma ənənələri var. Məsələn, italyanlar Yeni il bayram etməzdən öncə mənzillərindəki bütün köhnə əşyaları pəncərədən küçəyə tullayırlar. Köhnə əşyaların yerini təzə alınmış mebellər tutur.

çimərliyədə parlaq rəngli üzgüçülük kostyumunda peyda olur. Bununla belə, “Köhnə dünya”nın ənənələrinə uyğun olaraq Şaxta babanın mütləq ağ saqqalı və qırmızı papağı olur. Yeni il axşamı açıq səma altında atəşfəşanlıqların keçirildiyi müxtəlif ictimai məkanlara baş çəkmək ənənəyə çevrilib.

Onu da qeyd etmək yerinə düşər ki, 1927-ci ildə Milad bayramı keçmiş SSRİ məkanında rəsmi bayram kimi ləğv olunmuşdu. 1936-cı ildən isə Yeni il təqvim ili kimi qeyd edilir. O zaman keçmiş ittifaqda Yeni il iki gün ərzində bayram edilirdi. Rusiyanın indiki rəhbərliyi isə Yeni il təqvimini 10 günə çatdırıb ki, bundan da sadə insanlar öz istirahətləri üçün istifadə edirlər. Üstəlik, ruslar 13 yanvarda “Köhnə Yeni il”i də qeyd etməkdən vaz keçməyiblər.

Dünya xalqlarının bir çoxunda, xüsusən də, Afrikada Yeni ilin qarşılıması gecəsi fit və çəpik çalmaq, hay-küy qoparmaq, tullanb-düşmək, haray-həşir salmaq adət-ənənələri vardır. Yəqin ki, bu ənənələr bütövlükdə zamanından mövcuddur. Qədim insanlar əcnənləri və digər şəxsləri qovmaq üçün bu üsullara əl atırdılar.

Bayramın əsas atributu – yolka!

Yeni ilin ayrılmaz atributu Rusiyada, Şimali Amerikada, ümumiyyətlə, dünya dövlətlərinin çoxunda şüşə və plastik oyuncaqlarla, şamlarla və sirniyyətlə bəzədilmiş yolkadır. Yolka bayram dövründə mənzillərdə, yaxud böyük şəhərlərin iri meydanlarında qurulur. Bayram ərəfasında ağacların bəzədilməsinə başlanğıcı Misir fironlarının dövrünə təsadüf edir. Həmin vaxtlarda qədim Misir küçələrindəki palma ağacları

gəlirdi. Məsələn, İngiltərədə yolkanı 1760-cı ildə ilk dəfə olaraq kral III Georqun arvadı bəzəmişdi, sonralar isə kraliça Viktoriya özünün milliyətçə alman olan əri Albert ilə Vindzor şəhərində uşaqlar üçün yolka qurmuşdu.

Vyanada Müqəddəs Stefan kilsəsində quraşdırılmış “Sülh Zəngi”nin təntənəli sadalarını dinləmək burada Yeni ilin yazılmamış qanunlarından biri hesab olunur. Dekabrın 31-də Kilsə meydanına minlərlə insan toplaşır. Keçmişdə bu ölkədə Yeni il günü bacatəmizləyənə qarşılaşmaq, ona toxunmaq və paltarına ləkə salmaq yaxşı əlamət sayılırdı. Hesab olunurdu ki, bu, böyük xoşbəxtlik və uğur gətirir.

Rusiyada da qədimdən bayram yolka bəzəməyi çox sevirlər. Əvvəllər yolka qurmaq ənənəsi burada da şəhərlərdə yaranmışdı, sonra kəndlərə də sirayət etmişdi. Əvvəl yolkanı kənd məktəblərində qururdular, sonralar isə kəndli evlərdə də yolka qurmağa başlamışdılar. XIX əsrin alman mühacirləri yolka bəzəmək ənənəsini Amerikaya da aparıb çıxarmışdılar. Okeanın o tayında ilk dönmələrdə yolkanı meydanlarda qururdular.

Böyük Britaniyada Yeni ildə evi yolka ağacının budaqları ilə bəzəyirdilər. Adətə görə, Milad ərəfəsində kişilərin bayram yolka-sının ətrafında hər hansı bir qızı öpməyə hüququ çatır. Bu ölkədəki qədim ənənələrdən biri də milad uncağıdır. Deyilənlərə görə, bu adət İngiltərəyə vikinqlər gətirib. Onlar Miladda böyük ağac kəsirdilər. O, bütün il boyu qalır və bütövlükdə quruyur. Yalnız növbəti Miladda onu evə gətirirlər və bu odun uzun müddət yanır.

Bəllidir ki, Yeni il şənlikləri turistləri cəlb etmək üçün yaxşı fürsət hesab olunur. Buna görə də, bir çox ölkələr bayramın əsas rəmzlərindən olan Şaxta babaya “sahib çıxmağa” cəhd edirlər. Ən çox da şimal xalqları iddia edirlər ki, ilk Şaxta babalar məhz onların ölkəsində peyda olublar.

Məsələn, finlər bütün dünyaya car çəkirlər ki, Santa Klaus, yəni Şaxta baba onların həmvətənidir. Onların inanclarına görə, Santa Klaus Finlandiyanın qütb dairəsinə yaxın ərazilərdəki hündür küknar ağacları ilə əhatə olunan, bəmbəyaz qardan “ağ libas” geyinmiş Laplandiya adlanan möcüzəli bir yerdə yaşayır. Finlər düşünürlər ki, Santa Klaus hər il dünya ölkələrinə səyahətini məhz Laplandiyadan başlayır.

Finlandiyada Yeni il şənlikləri dekabrın 25-dən, yeni Milad bayramı gündən başlanır. Dekabrın 31-i, Yeni il axşamı isə ölkə paytaxtı Helsinkidə nağıl və əsafir qəhrəmanlarının libaslarını geyinmiş həvəskar aktyorlar teatr məzhəkələri həstərlər. Həmin gecə hədiyyə dolu xurcumu ilə Santa Klaus şimal maralları qoşulmuş xizəkdə Helsinkinin mərkəzi meydanına təşrif buyurur. Meydanda dərhal alqış səsləri eşidilir, şən məhni sədələri otafa yayılır. Məhz fin təbliğatının nəticəsidir ki, bayram günlərində dünyanın hər yerindən Santa Klausun vətəninə – Finlandiyaya, haqiqətən, çoxlu turist gəlir.

Yeni il “Laplandiya”da keçirən əcnəbi qonaqlar etiraf edirlər ki, burada bayram etməyin ayrı səfəsi var! Özünüzü bir anlığa rəngbərəng oyuncaqlar bəzəyən Yeni il yolkasının başına dolanan uşaqların, övladlarına baxıb sevinən gənc ata-anaları və bir-birini sevmə gənclərin yanında hiss edin. Göydən isə iri, yuyumru qar dənələri ələdir. Heç kəs soyuğu, saxtaları vəcinə almır. Hamı gülür, sevinir. Romantik səhnədir, deyilmi?

Yeni il günlərində ənənəvi turist ölkəsi olan Fransa həmişəkindən də çox qonaq-qaralı olur. Turistlər Parisdə Eyfel qülləsinin ətrafında keçirilən bayram atəşfəşanlığını müşahidə etməyi lap çox sevirlər. Fransada Şaxta babanı “Noel ata” adlandırırlar. Noel ata bayram günlərində uşaqlara çoxlu hədiyyələr paylayır. Uşaqlar da onun şənini gözəl seirlər deyir, şən məhnlər oxuyurlar.

Yeni gəlməşklərən, fransızlar bayram günlərində çox səxavətli olurlar. Onlar belə günlərdə turistləri həvəslə məşhur fransız şarabına qonaq edirlər. Bəllidir ki, Fransa şarab ölkəsidir, şarabının dadına isə söz ola bilməz. Turistlər də, təbii ki, vətənlərinə qayıdanda fransızların onları şaraba qonaq etmələri barədə fəxrli söz açırlar.

Bəli, Yeni il özü ilə yeni arzular, yeni ümidlər gətirir. İnsan arzuları isə bitib-tükənməzdir. Hər kəs bayram günlərində doğmalarına ən xoş arzu və təbriklərini çatdırmağa çalışır. Axı hər bir kəs sözün, ürəkdən deyilmiş təbrikin ecazkar təsir gücüdür. Elə bayramlar da insanların həyata bağlılıqlarını artırmaq, onları sevincimdəki üçün deyilmi?! Belə bir şeydir var ki, Yeni il hansı əhval-ruhiyyətdə başlasın, bütün il həmin ovqatla başa vuracaqsın. Biz də oxucularımızda, bütün xalqlarımızda bu gözəl bayramı xoş ovqatla başlamağı, bütün arzularının çin olmasını dilayirik. Qoy 2017-ci il hər biriniz həyatında ən uğurlu illərdən biri olsun.

**Məsəim ABDULLAYEV,
Paşa ƏMİRCANOV,
Elçin ABBASOV,
“Xalq qəzeti”**